AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MƏRKƏZİ SEÇKİ KOMİSSİYASI

1 SENTYABR 2024-cü il

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ

MİLLİ MƏCLİSİNƏ SEÇKİLƏR

NAMİZƏDLƏR ÜÇÜN

YADDAŞ

“Namizədlər üçün Yaddaş” Mərkəzi Seçki Komissiyası tərəfindən işlənib hazırlanmışdır.

NAMİZƏDLİYİN İRƏLİ SÜRÜLMƏSİ

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 85-ci maddəsinin I hissəsi:

Azərbaycan Respublikasının seçkilərdə iştirak etmək hüququna malik olan hər bir vətəndaşı qanunla müəyyən edilmiş qaydada Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatı seçilə bilər.

Deputatlığa namizəd irəli sürmək hüququna malik olan subyektlər:

- vətəndaşın özü;
- seçicilərin təşəbbüs qrupu;
- siyasi partiya;
- siyasi partiyaların bloku.

Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin 13-cü maddəsinə əsasən aşağıdakı şəxslərin Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatı seçilmək hüququ (passiv seçki hüququ) yoxdur:

- məhkəmənin qanuni qüvvəyə minmiş hökmü ilə azadlıqdan məhrumetmə yerlərində cəza çəkən şəxslər;
- Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 15.4-15.5-ci maddələrində nəzərdə tutulan cinayətlərə görə məhkum olunmuş şəxslər;
- ikili vətəndaşlığı olan Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları (ikili vətəndaşlığı qalanadək);
- xarici dövlətlər qarşısında öhdəlikləri olan Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları (həmin öhdəliklərə xitam verilənədək).

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə seçkilərdə vətəndaşların öz təşəbbüsü ilə deputatlığa namizədliyinin irəli sürülməsi

Öz təşəbbüsü ilə namizədliyini irəli sürən vətəndaş dairə seçki komissiyasına aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidir:

- ✓ deputatlığa namizədliyin irəli sürülməsinə dair **bildiriş;**
- ✓ Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin 53-cü və 146-cı maddələrinin tələblərinə uyğun tərtib edilmiş və deputatlığa namizədliyi irəli sürülmüş şəxsin soyadı, adı, atasının adı, doğum tarixi, yaşayış yerinin ünvanı, təhsili, şəxsiyyət vəsiqəsinin və ya onu əvəz edən sənədin seriyası, nömrəsi və verilmə tarixi və ya etibarlılıq müddəti, əsas iş və ya xidmət yeri, tutduğu vəzifə (bu olmadıqda - fəaliyyət növü), vətəndaşlığı, məhkumluğu və başqa dövlətlər qarşısında öhdəliyinə dair məlumatlar, habelə deputat seçiləcəyi halda, həmin vəzifə ilə uzlaşmayan fəaliyyətə xitam verəcəyi barədə öhdəliyi göstərilmiş **ərizəsi** (3x4 sm ölçüdə 2 ədəd rəngli fotoşəkil əlavə olunmaqla);
- ✓ namizəd tərəfindən səlahiyyətli nümayəndə təyin edilibsə, həmin səlahiyyətli nümayəndənin notariat qaydasında təsdiqlənmiş **vəkalətnaməsi;**
- ✓ namizəd öz ərizəsində siyasi partiyaya mənsubiyyəti barədə məlumat daxil edibsə, bu barədə **təsdiqedici sənəd.**

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə seçkilərdə namizədin seçicilərin təşəbbüs qrupu tərəfindən irəli sürülməsi

Seçicilərin təşəbbüs qrupunun irəli sürdüyü namizədin sənədlərini dairə seçki komissiyasına təqdim etmək səlahiyyəti olan şəxslər:

- ➢ seçicilərin təşəbbüs qrupunun nümayəndəsi;
- ➢ namizədin özü;
- ➢ namizədin səlahiyyətli nümayəndəsi.

Namizəd seçicilərin təşəbbüs qrupu tərəfindən irəli sürüldükdə dairə seçki komissiyasına aşağıdakı sənədlər təqdim olunmalıdır:

- seçicilərin təşəbbüs qrupunun yaradılması və namizədliyin irəli sürülməsi barədə yığıncağın **protokolu;**
- namizədin irəli sürülməsinə təşəbbüs edilməsi barədə **bildiriş;**
- Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin 53-cü və 146-cı maddələrinin tələblərinə uyğun tərtib edilmiş deputatlığa namizədliyi irəli sürülmüş şəxsin soyadı, adı, atasının adı, doğum tarixi, yaşayış yerinin ünvanı, təhsili, şəxsiyyət vəsiqəsinin və ya onu əvəz edən sənədin seriyası, nömrəsi, verilmə tarixi və ya etibarlılıq müddəti, əsas iş və ya xidmət yeri, tutduğu vəzifə (bu olmadıqda - fəaliyyət növü), vətəndaşlığı, məhkumluğu və başqa dövlətlər qarşısında öhdəliyinin olub-olmamasına dair məlumatlar, habelə deputat seçiləcəyi halda, həmin vəzifə ilə uzlaşmayan fəaliyyətə xitam verəcəyi barədə öhdəliyi göstərilmiş **ərizəsi** (3x4 sm ölçüdə 2 ədəd rəngli fotoşəkil əlavə olunmaqla);
- namizəd tərəfindən səlahiyyətli nümayəndə təyin edilibsə, səlahiyyətli nümayəndənin notariat qaydasında təsdiq edilmiş **vəkalətnaməsi;**
- namizəd öz ərizəsində siyasi partiya mənsubiyyətinə dair məlumat daxil edibsə, bu barədə **təsdiqedici sənəd.**

QEYD: *Özü və ya seçicilərin təşəbbüs qrupu tərəfindən namizədliyi irəli sürülmüş şəxs ərizəsində siyasi partiya mənsubiyyətinə dair məlumatın daxil edilməsi arzusundadırsa, üzv olduğu siyasi partiyanın 5 sözdən çox olmayan adla adlandırılmasını müvafiq seçki komissiyası ilə razılaşdırır. Ərizədə göstərilmiş siyasi partiya namizədi öz sıralarından xaric edibsə və bu barədə müvafiq seçki komissiyasına bildiriş göndəribsə, bu bildiriş alındıqdan sonra həmin namizədlə əlaqədar siyasi partiyanın adından istifadə edilə bilməz.*

Namizədin siyasi partiya tərəfindən irəli sürülməsi

Deputatlığa namizədin siyasi partiya tərəfindən irəli sürülməsi haqqında qərarı siyasi partiya öz nizamnaməsinə uyğun olaraq qəbul edir. Belə qərar kollegial qaydada səsvermə yolu ilə qəbul olunur. Namizədin irəli sürülməsi barədə siyasi partiyanın qərarı protokolla rəsmiləşdirilir. Həmin protokolda aşağıdakılar göstərilməlidir:

- siyasi partiyanın nizamnaməsinə uyğun olaraq rəhbər orqanının iclasında (qurultayda, konfransda, digər rəhbər orqanının iclasında) iştirak etmək üçün qeydə alınmış iştirakçıların sayı;
- deputatlığa namizədlərin irəli sürülməsi barədə qərar və bu qərar üzrə səsvermənin nəticələri (lehinə, əleyhinə olanların və bitərəf qalanların sayı);
- deputatlığa namizədlərin irəli sürülməsi barədə qərarın qəbul edilmə tarixi.

Namizəd siyasi partiya tərəfindən irəli sürülmüşdürsə, aşağıda göstərilən sənədlər siyasi partiyanın səlahiyyətli nümayəndəsi tərəfindən namizədin adı ilə birlikdə müvafiq dairə seçki komissiyasına təqdim edilməlidir:

- ✓ siyasi partiyanın qeydə alınması barədə **şəhadətnamənin** notariat qaydasında təsdiq edilmiş **surəti;**
- ✓ siyasi partiyanın qüvvədə olan **nizamnaməsinin** notariat qaydasında təsdiq edilmiş **surəti;**
- ✓ namizədin irəli sürülməsi barədə siyasi partiyanın qurultayının (konfransının, rəhbər orqanının iclasının) **qərarı** və müvafiq **iclasın protokolu;**
- ✓ hər bir namizədin irəli sürülməsi barədə ayrı-ayrılıqda tərtib edilmiş **bildiriş;**
- ✓ Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin 54-cü və 146-cı maddələrinin tələblərinə uyğun tərtib edilmiş deputatlığa namizədliyi irəli sürülmüş şəxslərin soyadı, adı, atasının adı, doğum tarixi, yaşayış yerinin ünvanı, təhsili, şəxsiyyət vəsiqə-

sinin və ya onu əvəz edən sənədin seriyası, nömrəsi, verilmə tarixi və ya etibarlılıq müddəti, əsas iş və ya xidmət yeri, tutduğu vəzifə (bu olmadıqda - fəaliyyət növü), vətəndaşlığına, məhkumluğuna və başqa dövlətlər qarşısında öhdəliyinin olub-olmamasına dair məlumatlar, habelə deputat seçiləcəyi halda, həmin vəzifə ilə uzlaşmayan fəaliyyətə xitam verəcəyi barədə öhdəliyi göstərilmiş **razılıq ərizəsi** (3x4 sm ölçüdə 2 ədəd rəngli fotoşəkil əlavə olunmaqla);

- ✓ səlahiyyətli nümayəndələrin, habelə maliyyə məsələləri üzrə səlahiyyətli nümayəndələrin təyin edilməsi barədə siyasi partiyanın **qurultayının** (konfransının, rəhbər orqanının iclasının) **qərarı;**
- ✓ siyasi partiyaların səlahiyyətli nümayəndələrinin (maliyyə məsələləri üzrə səlahiyyətli nümayəndələr istisna olmaqla) **siyahısı;**
- ✓ siyasi partiyanın səlahiyyətli nümayəndələrinin Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş qaydada rəsmiləşdirilmiş **vəkalətnamələri.**

Siyasi partiyalar tərəfindən Mərkəzi Seçki Komissiyasına aşağıdakı sənədlər təqdim edilməlidir:

- ✓ səlahiyyətli nümayəndələrin **siyahısı** (3x4 sm ölçüdə 2 ədəd rəngli fotoşəkil əlavə olunmaqla)**;**
- ✓ maliyyə məsələləri üzrə səlahiyyətli nümayəndələrin **siyahısı;**
- ✓ səlahiyyətli nümayəndələrin **razılıq məktubu;**
- ✓ maliyyə məsələləri üzrə səlahiyyətli nümayəndələrin **razılıq məktubu.**

QEYD: *Siyasi partiyaların, siyasi partiyalar bloklarının səlahiyyətli nümayəndələrinin siyahısında səlahiyyətli nümayəndələrin hər birinin soyadı, adı, atasının adı, doğum tarixi, şəxsiyyət vəsiqəsinin və ya onu əvəz edən sənədin seriyası, nömrəsi və verilmə tarixi və ya etibarlılıq müddəti, yaşayış yerinin ünvanı, əsas iş yeri və vəzifəsi (bu olmadıqda fəaliyyət növü), telefon nömrəsi göstərilməlidir.*

Namizədin siyasi partiyaların bloku tərəfindən irəli sürülməsi

Siyasi partiyaların bloku tərəfindən namizəd irəli sürüldükdə, aşağıda göstərilən sənədlər namizədin adı ilə birlikdə dairə seçki komissiyasına təqdim edilməlidir:

- ✓ siyasi partiyaların blokuna daxil olan siyasi partiyaların qurultaylarının (konfranslarının, rəhbər orqanının iclasının) namizəd irəli sürmək barədə **qərarları** ilə birlikdə müvafiq iclasların **protokolları;**
- ✓ siyasi partiyaların blokuna daxil olan siyasi partiyaların nümayəndələri iclasının (qurultayının, konfransının) siyasi partiyaların bloku adından namizəd irəli sürülməsi haqqında **qərarı** və müvafiq iclasın **protokolu;**
- ✓ hər bir namizədin irəli sürülməsinə dair ayrı-ayrılıqda tərtib edilmiş **bildiriş;**
- ✓ siyasi partiyalar blokunun səlahiyyətli nümayəndələrinin və maliyyə məsələləri üzrə səlahiyyətli nümayəndələrinin notariat qaydasında və ya Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş qaydada rəsmiləşdirilmiş **vəkalətnamələri;**
- ✓ siyasi partiyalar blokunun səlahiyyətli nümayəndələrinin (maliyyə məsələləri üzrə səlahiyyətli nümayəndələr istisna olmaqla) **siyahısı;**
- ✓ Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin 54-cü və 146-cı maddələrinin tələblərinə uyğun tərtib edilmiş deputatlığa namizədliyi irəli sürülmüş şəxsin soyadı, adı, atasının adı, doğum tarixi, yaşayış yerinin ünvanı, təhsili, şəxsiyyət vəsiqəsinin və ya onu əvəz edən sənədin seriyası, nömrəsi, verilmə tarixi və ya etibarlılıq müddəti, əsas iş və ya xidmət yeri, tutduğu vəzifə (bu olmadıqda - fəaliyyət növü), vətəndaşlığına, məhkumluğuna və başqa dövlətlər qarşısında öhdəliyinin olub-olmamasına dair məlumatlar, habelə deputat seçiləcəyi halda həmin vəzifə ilə uzlaşmayan fəaliyyətə xitam verəcəyi barədə öhdəliyi göstərilmiş **razılıq ərizəsi** (3x4 sm ölçüdə 2 ədəd rəngli fotoşəkil əlavə olunmaqla);

Siyasi partiyalar bloku tərəfindən Mərkəzi Seçki Komissiyasına aşağıdakı sənədlər təqdim edilməlidir:

- səlahiyyətli nümayəndələrin (3x4 sm ölçüdə 2 ədəd rəngli fotoşəkil əlavə olunmaqla) **siyahısı;**
- maliyyə məsələləri üzrə səlahiyyətli nümayəndələrin (3x4 sm ölçüdə 2 ədəd rəngli fotoşəkil əlavə olunmaqla) **siyahısı;**
- səlahiyyətli nümayəndələrin **razılıq məktubu;**
- maliyyə məsələləri üzrə səlahiyyətli nümayəndələrin **razılıq məktubu.**

QEYD: *Siyasi partiya, siyasi partiyaların bloku bu bloka daxil olan partiyaların üzvü olmayan şəxsləri də namizəd kimi irəli sürə bilərlər.*

Dairə seçki komissiyasına təqdim edilmiş sənədlərin alınması barədə yazılı **arayış** namizədə və ya onun səlahiyyətli nümayəndəsinə, seçicilərin təşəbbüs qrupunun nümayəndəsinə, siyasi partiyanın, siyasi partiyalar blokunun səlahiyyətli nümayəndəsinə verilir.

DİQQƏT!

Dairə seçki komissiyasına təqdim edilmiş sənədlərə ***5 gün*** *müddətində baxılır, namizədə, namizədin səlahiyyətli nümayəndəsinə və ya seçicilərin təşəbbüs qrupunun nümayəndəsinə, siyasi partiyanın, siyasi partiyalar blokunun səlahiyyətli nümayəndəsinə namizədin irəli sürülməsinin təsdiq olunub-olunmaması barədə əsaslandırılmış qərarı, təsdiq olunduğu təqdirdə isə həmçinin seçicilərin imzalarının toplanması üçün imza vərəqələrini təqdim edir. İmza vərəqələrini götürən namizəd, səlahiyyətli nümayəndə və ya seçicilərin təşəbbüs qrupunun nümayəndəsi, siyasi partiyanın, siyasi partiyalar blokunun səlahiyyətli nümayəndəsi hər* ***imza vərəqəsinin aşağı künc hissəsində imza qoymalıdır****.*

NAMİZƏDLƏRİN MÜDAFİƏSİ ÜÇÜN SEÇİCİ İMZALARININ TOPLANMASI

Öz təşəbbüsü ilə, seçicilərin təşəbbüs qrupları, siyasi partiyalar və ya siyasi partiyalar blokları tərəfindən irəli sürülən deputatlığa namizədlərin müdafiəsi məqsədilə seçici imzalarının toplanmasına müvafiq dairə seçki komissiyası tərəfindən namizədlərə və ya onların səlahiyyətli nümayəndələrinə namizədin irəli sürülməsini təsdiq edən qərarın təqdim edildiyi gündən başlanılır.

Seçki fondunu formalaşdırmaq üçün xüsusi seçki hesabı yalnız "Azərbaycan Beynəlxalq Bankı" ASC-də və ya onun filiallarında açılmalıdır. Xüsusi seçki hesabı namizədin irəli sürülməsi barədə dairə seçki komissiyasına bildiriş təqdim edildikdən sonra **5 gün müddətində**, namizədin qeydiyyatı üçün zəruri olan seçici imzalarının yığılmasına **azı 24 saat qalmış** açılmalıdır. Namizəd, siyasi partiya, siyasi partiyaların bloku yalnız bir xüsusi seçki hesabı aça bilər.

İmza toplanmasına dair tələblər:

Deputatlığa namizədin müdafiəsi üçün onun irəli sürüldüyü seçki dairəsinin ərazisində seçicilərin **azı 450 imzası** toplanmalıdır.

İmza toplanmasında iştirak etmək hüququna malik olan şəxslər:

- namizədin özü;
- səlahiyyətli nümayəndələr;
- 18 yaşına çatmış aktiv seçki hüququ olan Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları.

DİQQƏT!

Digər fiziki və hüquqi şəxslərin imza toplanmasında iştirakı yolverilməzdir.

QEYD: *Namizəd, siyasi partiya, siyasi partiyaların bloku seçici imzalarını toplayan şəxslə imza toplanması barədə müqavilə bağlaya bilər. Belə işin haqqı yalnız namizədin, siyasi partiyanın, siyasi partiyalar blokunun seçki fondu hesabına ödənilə bilər.*

İmza toplanmasında iştirak edə bilməzlər:

- ✓ dövlət orqanları;
- ✓ bələdiyyə qurumları;
- ✓ mülkiyyət formasından asılı olmayaraq hüquqi şəxslər.

İmza toplanması zamanı qadağandır:

- ✓ seçiciləri imza atmağa məcbur etmək;
- ✓ imza atmağa imkan verməmək;
- ✓ imza atdıqlarına görə seçiciləri hər hansı formada mükafatlandırmaq.

DİQQƏT!

Yuxarıda göstərilən qadağalara əməl olunmaması müvafiq məhkəmə tərəfindən təsdiqlənərsə, bu, toplanmış imzaların etibarsız sayılması və namizədin qeydə alınmasından imtina üçün əsas ola bilər.

Qeydə alınmış namizədin müdafiəsi üçün seçici imzaları toplanarkən qanun pozuntularına yol verilməsi faktları təsdiqlənərsə, onun qeydiyyatı ləğv edilə bilər.

İmzaların toplanmasına icazə verilən yerlər:

- ✓ tədris müəssisələri;
- ✓ yaşayış yerləri;
- ✓ seçkiqabağı təşviqat aparılmasının qadağan edilmədiyi digər yerlər.

QEYD: *Seçici imza vərəqəsində imza edərkən aşağıdakı məlumatları göstərməlidir:*

- *soyadını, adını, atasının adını;*
- *doğum tarixini (18 yaşlı şəxsin həm də doğulduğu ay və gün) və yaşayış yerinin ünvanını;*
- *şəxsiyyət vəsiqəsinin və ya onu əvəz edən sənədin seriyasını, nömrəsini, verilmə tarixini və ya etibarlılıq müddətini;*
- *imza qoyulması tarixini.*

İmza vərəqəsində seçiciyə aid məlumatları imza toplayan şəxs seçicinin razılığı ilə onun əvəzinə doldura bilər (imza istisna olmaqla). ***İmza etmək hüququ yalnız seçiciyə məxsusdur.***

İmza vərəqələrinin rəsmiləşdirilməsi qaydaları:

- şəxsin özü və ya seçicilərin təşəbbüs qrupu tərəfindən irəli sürülmüş namizəd üçün imza toplandıqdan sonra imza vərəqəsi imza toplayan şəxs və namizəd tərəfindən imzalanır. İmza toplayan şəxs imza vərəqəsinə imza qoymazdan əvvəl soyadını, adını, atasının adını, yaşayış yerinin ünvanını, şəxsiyyət vəsiqəsinin və ya onu əvəz edən sənədin seriyasını və nömrəsini, verilmə tarixini və etibarlılıq müddətini göstərir;
- namizəd siyasi partiya, siyasi partiyaların bloku tərəfindən irəli sürülübsə, imza toplandıqdan sonra imza vərəqəsi imza toplayan şəxs və siyasi partiyanın, siyasi partiyalar blokunun səlahiyyətli nümayəndəsi tərəfindən imzalanır. İmza toplayan şəxs imza vərəqəsində imza qoymazdan əvvəl soyadını, adını, atasının adını, yaşayış yerinin ünvanını, şəxsiyyət vəsiqəsinin və ya onu əvəz edən sənədin seriyasını, nömrəsini, verilmə tarixini və ya etibarlılıq müddətini göstərir, müvafiq səlahiyyətli nümayəndə isə soyadını, adını, atasının adını və imza qoyulması tarixini göstərir;
- namizədin irəli sürülməsinin təşəbbüsçüləri, namizədin və ya siyasi partiyanın, siyasi partiyalar blokunun səlahiyyətli nümayəndələri irəli sürülmüş namizədin müdafiəsi üçün

toplanmış seçici imzalarının sayını hesablayır, seçici imzalarının toplanması nəticələri haqqında protokolu tərtib edir və imzalayır.

QEYD: *Dairə seçki komissiyasına təqdim edilən imza vərəqələri ardıcıl olaraq **nömrələnməli** və qovluq formasında **səhifələnməlidir.***

NAMİZƏDİN QEYDƏ ALINMASI ÜÇÜN SEÇKİ SƏNƏDLƏRİNİN TƏQDİM EDİLMƏSİ

Namizədin qeydə alınması üçün namizədin özü, seçicilərin təşəbbüs qrupunun nümayəndəsi və ya namizədin, siyasi partiyanın, siyasi partiyalar blokunun səlahiyyətli nümayəndəsi səsvermə gününə **ən çoxu 50 və ən azı 30 gün qalmış saat 18:00-dək (iyulun 13-dən avqustun 2-si saat 18:00-dək)** müvafiq dairə seçki komissiyasına qanunvericiliklə tələb olunan aşağıdakı sənədləri təqdim edir:

- ✓ namizədin müdafiəsi üçün toplanmış seçici imzaları olan **imza vərəqələri** (təqdim olunan imza vərəqələrinin aşağı küncü imzalanır);
- ✓ seçici imzalarının toplanmasının yekunu haqqında Mərkəzi Seçki Komissiyasının müəyyənləşdirdiyi formada tərtib edilmiş **protokolun 2 nüsxəsi**;
- ✓ namizədin öhdəlik ərizəsindəki namizəd haqqında məlumatlarda dəyişikliklər **barədə bildiriş;**
- ✓ namizədin seçkilərin təyin edilməsi haqqında sərəncam rəsmi dərc edildiyi gündən əvvəlki 1 illik dövr üçün **gəlirlərinin miqdarı və mənbələri barədə məlumat;**
- ✓ gəlirlər barədə məlumatların alındığı təşkilatlardan həmin gəlirlərin illik cəmi barədə **arayış;**
- ✓ Seçki Məcəlləsinin 5 saylı əlavəsinə uyğun formada tərtib edilmiş mülkiyyət hüququ əsasında namizədə məxsus **əmlak barədə məlumat;**

- ✓ seçici imzalarının toplanması üçün sərf edilmiş vəsait haqqında məlumatlar da göstərilməklə, namizədin **ilkin maliyyə hesabatı.**

Qanunvericiliklə müəyyən edilmiş müddətdən sonra təqdim olunan imza vərəqələri qanunla müəyyən olunmuş müddətdə verilmiş imza vərəqələrinin doğurduğu hüquqi nəticələri yaratmır. Dairə seçki komissiyası bu halı öz qərarı ilə rəsmiləşdirməlidir.

Dairə seçki komissiyası seçki sənədlərini qəbul edərkən imza vərəqələri olan hər bir qovluğu möhürü ilə təsdiqləyir, təqdim olunmuş imza vərəqələrinin sayının seçici imzaları toplanmasının yekunu haqqında protokolla uyğunluğunu yoxlayır, sonra isə onların qəbul edilmə tarixini və vaxtını qeyd edərək, namizədə və ya siyasi partiyanın, siyasi partiyalar blokunun səlahiyyətli nümayəndəsinə qəbul edilmiş imza vərəqələrinin sayını, oradakı imzaların sayını göstərməklə, sənədlərin qəbulu barədə yazılı **arayış** verir.

Arayış dairə seçki komissiyasının sədri və üzvlərindən biri, həmçinin sənədləri təqdim edən şəxs tərəfindən imzalanıb, dairə seçki komissiyasının möhürü ilə təsdiqlənir. Arayışın bir nüsxəsi seçki sənədlərini təqdim edən şəxsə verilir.

NAMİZƏDİN QEYDƏ ALINMASI ÜÇÜN TƏQDİM EDİLMİŞ SƏNƏDLƏRƏ BAXILMASI

Dairə seçki komissiyası imza vərəqələrini və namizədin qeydə alınması üçün lazım olan digər sənədləri qəbul etdikdən sonra **7 gün müddətində** namizədin qeydə alınıb - alınmaması barədə əsaslandırılmış qərar qəbul etməlidir. Siyasi partiyanın, siyasi partiyalar blokunun irəli sürdüyü namizəd qeydə alındıqda dairə seçki komissiyası qeydiyyat barəsində qərarında namizədin müvafiq siyasi partiya, siyasi partiyaların bloku tərəfindən irəli sürüldüyünü göstərir. Qeydiyyat və ya qeydiyyatdan imtina barəsində qərarda onun qəbul olunduğu tarix və vaxt göstərilir.

Namizədin qeydə alınıb-alınmaması barədə qərarın surəti dairə seçki komissiyası tərəfindən həmin **qərarın qəbul edildiyi gündən etibarən 1 gün müddətində** namizədə və ya onun sə-

lahiyyətli nümayəndəsinə, namizəd irəli sürmüş siyasi partiyanın və ya siyasi partiyalar blokunun səlahiyyətli nümayəndələrinə verilməli, qeydiyyatdan imtina olunubsa, həm də bunun əsasları göstərilməlidir.

QEYD: *Bir şəxsin birdən çox birmandatlı seçki dairəsi üzrə namizəd kimi qeydə alınmasına yol verilmir.*

Qeydiyyatdan imtina üçün aşağıdakılar əsas ola bilər:

- ✓ imza vərəqələri və onlara əlavə edilməli olan sənədlərin düzgün rəsmiləşdirilməməsi və ya olmaması;
- ✓ seçici imzaları qanunla qadağan olunmuş yerlərdə toplandıqda;
- ✓ namizədin müdafiəsi üçün təqdim edilmiş etibarlı (düzgün) seçici imzalarının lazımi saydan az olması;
- ✓ dövlət orqanları, bələdiyyə qurumları və mülkiyyət formasından asılı olmayaraq hüquqi şəxslər imza toplanmasında iştirak etdikdə;
- ✓ imza toplanması prosesində seçicilər imza atmağa məcbur edildikdə;
- ✓ seçiciyə imza atmağa imkan vermədikdə və ya seçicini hər hansı formada mükafatlandırdıqda;
- ✓ namizədin təqdim etdiyi məlumatlar doğru olmadıqda və ya onların etibarsızlığı əhəmiyyətli xarakter daşıdıqda;
- ✓ Seçki Məcəlləsi ilə müəyyən olunmuş müddətdən əvvəl seçkiqabağı təşviqat aparılması faktı müəyyənləşdirildikdə;
- ✓ seçicilərin ələ alınması faktı aşkarlandıqda;
- ✓ seçicilərə pul vəsaiti, hədiyyələr və digər qiymətli materiallar verildikdə (döş nişanları, yapışqanlı nişanlar, plakatlar və nominal dəyərə malik olan digər təşviqat materialları istisna edilməklə);
- ✓ seçiciləri səsvermənin nəticəsindən asılı olaraq mükafatlandırdıqda və ya belə mükafatlandırmanı vəd etdikdə;
- ✓ malların güzəştli satışını keçirdikdə, hər hansı malı (çap materialları istisna olmaqla) pulsuz verdikdə;

- ✓ əvəzsiz və ya güzəştli şərtlərlə xidmətlər göstərdikdə;
- ✓ seçkiqabağı təşviqat zamanı seçicilərə qiymətli kağızlar, habelə maddi sərvətlər, pul vəsaiti veriləcəyini vəd etdikdə və digər qanunazidd vasitələrlə xidmətlər göstərilməsi ilə təsir etdikdə.

Dairə seçki komissiyası tərəfindən Mərkəzi Seçki Komissiyasının müəyyənləşdirdiyi formada qeydə alınmış hər bir namizədə **qeydiyyat vəsiqəsi** verilir.

Qeydə alınmış namizəd, onun səlahiyyətli nümayəndəsi və ya vəkil edilmiş şəxsləri, namizədləri qeydə alınmış siyasi partiyaların və siyasi partiyalar bloklarının səlahiyyətli nümayəndələri və yaxud vəkil edilmiş şəxsləri seçki komissiyalarının fəaliyyətini müşahidə edə bilər:

- seçki komissiyasının iclaslarını;
- dairə və məntəqə seçki komissiyalarında seçki bülletenləri ilə işin aparılmasını;
- seçici siyahıları ilə işin aparılmasını;
- səsvermə üçün qeydiyyatdan çıxma vəsiqələri ilə işin aparılmasını;
- səslərin hesablanmasını;
- səsvermənin nəticələri və yekunları haqqında protokollarla müvafiq işin aparılmasını;
- seçki komissiyalarında digər seçki hərəkətlərinin həyata keçirilməsini;
- dairə və məntəqə seçki komissiyalarının qərarlarının və digər seçki sənədlərinin (seçici siyahıları, səsvermə üçün qeydiyyatdan çıxma vəsiqələri, seçki bülletenləri və imza vərəqələri istisna olmaqla) surətlərini almaq hüququna malikdirlər.

DİQQƏT!

Seçici siyahılarının, imza vərəqələrinin, səsvermə üçün qeydiyyatdan çıxma vəsiqələrinin və seçki bülletenlərinin surəti tələb oluna bilməz.

- ✓ Müvafiq seçki komissiyalarının iclaslarında iştirak etmək və seçki sənədləri ilə tanış olmaq üçün qeydə alınmış namizədin seçki komissiyasından əlavə icazə alması və ya müşahidəçi qismində qeydiyyatdan keçməsi tələb olunmur.
- ✓ Müvafiq seçki komissiyası qeydə alınmış namizədin seçki sənədləri ilə iş aparılan və ya səslər hesablanan yerə sərbəst daxil olmasını təmin edir.
- ✓ Müvafiq seçki komissiyası qeydə alınmış hər bir namizədi və ya onun səlahiyyətli nümayəndəsini seçki sənədləri ilə işin aparılması və komissiyanın iclaslarının vaxtı haqqında məlumatlandırır.
- ✓ Seçki komissiyalarında rəsmi daxil olmuş şikayətlərə baxıldıqda qeydə alınmış namizədin iclasda iştirak etmək hüququ vardır.
- ✓ Qeydə alınmış namizəd seçki komissiyalarında seçki hərəkətlərinin həyata keçirilməsini, səsvermənin nəticələrinin və seçkilərin yekunlarının müəyyənləşdirilməsini, səsvermənin nəticələri və seçkilərin yekunları haqqında protokolların tərtib olunmasını, habelə səslərin hesablanmasını müşahidə edə bilər.
- ✓ Seçki komissiyaları vətəndaşlara qeydə alınmış namizədlərin hər birinin tərcümeyi-halı, qeydiyyatının nəticələri, namizədlərin siyahısı haqqında məlumat verirlər.
- ✓ Qeydə alınmış namizədlərin seçki dairələri üzrə siyahısı səsvermə gününə azı 20 gün qalmış Mərkəzi Seçki Komissiyası tərəfindən müvafiq dövri nəşrlərdə dərc edilir.

QEYDƏ ALINMIŞ DEPUTATLIĞA NAMİZƏDİN HÜQUQ VƏ VƏZİFƏLƏRİ

Qeydə alınmış bütün namizədlər bərabər hüquqa malikdirlər və bərabər vəzifələr daşıyırlar

Hüquqlar:

- ✓ dövlət vəzifələrində olan qeydə alınmış namizədlərin yal-

nız öz vəzifələrini icra etməkdən azad olunduğu vaxtda seçkiqabağı təşviqat aparmaq hüququ vardır;

- ✓ qeydə alınmış namizədin işlədiyi, qulluq etdiyi, oxuduğu, hərbi xidmətdə olduğu və ya hərbi xidmət keçdiyi dövlət orqanının, idarəsinin, təşkilatının və ya bələdiyyə orqanının, təşkilatının müdiriyyəti, hərbi hissənin komandiri müvafiq seçki komissiyasında namizədin qeydə alındığı gündən seçkilərin nəticələrinin rəsmi dərc edildiyi günədək ərizəsində və ya raportunda göstərilən müddət üçün onu işdən, tədrisdən, xidmətdən ödənilməyən məzuniyyət verilməsi əsasında istənilən gün və vaxt azad etməlidir;
- ✓ dairə seçki komissiyasında namizədin qeydə alındığı gündən seçkilərin nəticələrinin rəsmi dərc edildiyi günədək qeydə alınmış namizəd dövlət orqanının, idarəsinin, təşkilatının və ya bələdiyyə orqanının, təşkilatının, onların vəzifəli şəxslərinin təşəbbüsü ilə işdən, xidmətdən, təhsil müəssisəsindən çıxarıla və ya öz razılığı olmadan başqa işə, başqa yerdə işləməyə (oxumağa, xidmət keçməyə) keçirilə bilməz, habelə ezamiyyətə göndərilə bilməz;
- ✓ seçki kampaniyası dövründə müvafiq prokurorun razılığı olmadan, namizəd kimi qeydə alındıqdan sonra törətdiyi əməllərə görə cinayət məsuliyyətinə cəlb edilə bilməz, tutula bilməz və məhkəmə qaydasında müəyyənləşdirilən inzibati tənbeh tədbirlərinə məruz qala bilməz. Qeydə alınmış namizəd cinayət başında yaxalanarsa, tutula bilər;
- ✓ qeydə alınmış namizəd müvafiq dairə seçki komissiyasından hüdudları, ünvanı və telefonları göstərilməklə seçki məntəqələrinin, məntəqə seçki komissiyalarının siyahısını və səsvermə yerlərinin ünvanlarını ala bilər;
- ✓ qeydə alınmış namizəd dövlət orqanının, idarəsinin, təşkilatının və ya bələdiyyə orqanının, təşkilatının, seçki komissiyasının hərəkəti (hərəkətsizliyi) nəticəsində ona dəymiş zərərin ödənilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsinə uyğun olaraq məhkəməyə müraciət edə bilər;

- ✓ qeydə alınmış namizədin 10-a qədər vəkil edilmiş şəxs təyin etmək hüququ vardır. Göstərilən şəxslər müvafiq olaraq dairə seçki komissiyası tərəfindən qeydə alınır.
- ✓ Birmandatlı seçki dairələrinin 60-dan çoxunda namizədləri qeydə alınmış siyasi partiyalar, siyasi partiyaların blokları hər bir seçki komissiyasının tərkibinə bir məşvərətçi səs hüquqlu üzv təyin edə bilərlər;

Birmandatlı seçki dairəsi üzrə qeydə alınmış namizəd müvafiq dairə seçki komissiyasına və seçki dairəsinin ərazisində yerləşən hər bir məntəqə seçki komissiyasına **bir məşvərətçi səs hüquqlu üzv** təyin edə bilər.

QEYD: *Dövlət orqanlarında işləyən, bələdiyyə qurumlarında olan və ya media subyektlərində əmək və mülki hüquq müqaviləsi əsasında işləyən qeydə alınmış namizədlər seçki kampaniyasında iştirak etdikləri müddətdə xidməti vəzifələrini yerinə yetirməkdən azad olunurlar* ***(bu qayda Milli Məclisin deputatlarına şamil edilmir).***

YADDA SAXLA!

- *Seçki Məcəlləsinin tələbinə görə* ***irəli sürülmüş namizəd*** *müvafiq dairə seçki komissiyasını yazılı şəkildə xəbərdar etməklə, namizəd olmağa dair razılıq ərizəsini istənilən vaxt geri götürə bilər. Seçki komissiyasına təqdim edilmiş bu yazılı xəbərdarlıq sonradan geri götürülə bilməz.*

- ***Qeydə alınmış namizəd*** *səsvermə gününə azı 10 gün qalmış müvafiq dairə seçki komissiyasına yazılı ərizə verərək namizədliyini geri götürə bilər. Belə ərizə geri götürülə bilməz.*

- *Daxil olmuş müraciət əsasında müvafiq dairə seçki komissiyası namizədin qeydiyyatının ləğvi barədə* ***1 gün müddətində qərar*** *qəbul edir.*

Vəzifələr:

- ✓ mətbuat azadlığına hörmət bəsləmək;
- ✓ öz peşə fəaliyyəti ilə məşğul olan media subyektləri nümayəndələrinin işinə mane olmamaq, namizədlərin, siyasi partiyaların, siyasi partiyalar bloklarının seçki kampaniyalarına müdaxilə etməmək və onu pozmamaq;
- ✓ seçkiqabağı təşviqat materiallarının yayılmasına mane olmamaq;
- ✓ seçkiqabağı təşviqat plakatlarını və digər bu cür təşviqat materiallarını məhv etməmək və korlamamaq;
- ✓ seçkiqabağı kütləvi tədbirlərin keçirilməsinə mane olmamaq;
- ✓ seçkilərin azad, sərbəst, dinc və mütəşəkkil keçirilməsi üçün seçki orqanları ilə və onların vəzifəli şəxsləri ilə əməkdaşlıq etmək;
- ✓ seçicilərin öz iradəsini azad və sərbəst bildirməsinə maneçilik törətməmək;
- ✓ səlahiyyətli şəxslərə və müşahidəçilərə hörmət bəsləmək və onlarla əməkdaşlıq etmək;
- ✓ səsvermənin gizliliyini saxlamaq və saxlanılmasına kömək göstərmək;
- ✓ seçiciləri qeyri-qanuni hərəkətlər yolu ilə öz tərəfinə çəkməmək;
- ✓ seçki komissiyalarının fəaliyyətlərinə əsassız müdaxilə etməmək, səslərin verilməsi və ya səslərin hesablanması prosesini pozmamaq;
- ✓ seçkilərin qanuni təsdiqlənmiş nəticələrinə hörmət etmək, seçkilərlə bağlı hər bir şikayəti səlahiyyətli orqana təqdim etmək və həmin orqanın bu şikayətlə bağlı qərarına riayət etmək;
- ✓ hədə-qorxu və böhtan xarakterli və ya zorakılığa çağıran çıxışlar etməmək və bu cür materiallar yaymamaq;
- ✓ seçicilərə mükafat təklif etməmək, onları cəza ilə hədələməmək;
- ✓ dövlət resurslarından, bələdiyyə və digər ictimai resurslardan Seçki Məcəlləsi ilə nəzərdə tutulmamış hallarda istifadə etməmək;

- ✓ təzyiq göstərməklə və ya bəxşiş təklif etməklə, yaxud digər qanunazidd üsullarla seçiciləri səs verməyə, səsvermədən çəkinməyə sövq etməmək;
- ✓ təzyiq göstərməklə və ya bəxşiş təklif etməklə, yaxud digər qanunazidd üsullarla seçiciləri öz namizədliklərini irəli sürməyə və ya irəli sürməməyə, namizədliklərini geri götürməyə və ya götürməməyə, seçkiqabağı təşviqatda iştirak etməyə və ya etməməyə məcbur etməmək;
- ✓ heç bir vəzifəli şəxsin namizədin dəstəklənməsinə və ya dəstəklənməməsinə yönəldilən köməyindən və ya fəaliyyətindən istifadə etməmək;
- ✓ qeydə alınmış digər namizədlərin seçki kampaniyası zamanı öz siyasi ideyalarını və baxışlarını azad və sərbəst yaymaq hüququna hörmət bəsləmək;
- ✓ qeydə alınmış digər namizədlərin, siyasi partiyaların, seçicilərin və ictimai təşkilatların hüquqlarına hörmət bəsləmək;
- ✓ seçicilərlə azad ünsiyyətin yaradılmasında qeydə alınmış digər namizədlərə mane olmamaq.

Aşağıdakıların edilməsi yolverilməzdir:

- ✓ qeydə alınmış namizədlərin, namizədləri qeydə alınmış siyasi partiyaların, siyasi partiyalar bloklarının seçkiqabağı proqramlarında, yığıncaqlarda, mediada yayılan təşviqat materiallarında və çıxışlarda hakimiyyətin zorla ələ keçirilməsinə, konstitusiya quruluşunun zorla dəyişdirilməsinə və dövlətin ərazi bütövlüyünün pozulmasına çağırışlar, vətəndaşların şərəf və ləyaqətini təhqir edən mülahizələr olmamalıdır;
- ✓ seçkiqabağı təşviqat aparılarkən mediadan sosial, irqi, milli, dini nifrət və düşmənçilik yaradan təşviqat formasında suiistifadə etmək;
- ✓ əqli mülkiyyət haqqında qanunvericiliyi pozan təşviqat aparmaq;
- ✓ dövlət vəzifələrində olan qeydə alınmış namizədlərin öz vəzifə mövqelərindən üstünlük əldə etmək üçün istifadə etmək;

- ✓ vəzifəli şəxslər, televiziya və radio proqramları və media subyektləri redaksiyalarında işləyən jurnalistlər və yaradıcı işçilər qeydə alınmış namizəddirlərsə, seçkilərin gedişinin media vasitəsi ilə işıqlandırılmasında iştirak etmək;
- ✓ namizədlərin, namizədi irəli sürmüş siyasi partiyaların, siyasi partiyaların blokları və onların səlahiyyətli nümayəndələrinin, habelə təsisçiləri, mülkiyyətçiləri, sahibləri göstərilən şəxslər və təşkilatlar olan hüquqi şəxslərin və onların xahişi və ya tapşırığı ilə hərəkət edən digər fiziki və hüquqi şəxslərin seçki kampaniyasının gedişində xeyriyyə fəaliyyəti ilə məşğul olması;
- ✓ yuxarıda göstərilən şəxslərin və təşkilatların digər fiziki və hüquqi şəxslərə maddi və maliyyə yardımı etmək, seçicilərə və ya təşkilatlara maliyyə yardımı, maddi yardım və ya xidmət göstərmək təklifi ilə müraciət etməsi;
- ✓ fiziki və hüquqi şəxslərin siyasi partiyalar, siyasi partiyaların blokları, onların səlahiyyətli nümayəndələri və ya namizədlər adından yaxud onların müdafiəsi məqsədi ilə xeyriyyə fəaliyyəti ilə məşğul olması.

QEYD: *Seçkiqabağı təşviqat aparılarkən qanunvericiliyin tələblərinin pozulması Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsinə, İnzibati Xətalar Məcəlləsinə və Mülki Məcəlləsinə uyğun olaraq müvafiq cinayət, inzibati və mülki məsuliyyətin yaranmasına səbəb olur.*

Seçkiqabağı təşviqatın aparılmasının Seçki Məcəlləsi ilə müəyyənləşdirilmiş qaydaları pozulduqda müvafiq seçki komissiyası təqsirli şəxslərin inzibati məsuliyyətə cəlb edilməsi üçün müvafiq tədbirlər görür.

QEYD ÜÇÜN

QEYD ÜÇÜN

QEYD ÜÇÜN

QEYD ÜÇÜN

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Aparatının mətbəəsi.
Tiraj: 3500 nüsxə. Sifariş: 74